

falder bedst paa det Tidspunkt, da jeg stiller dette Vindringsforslag og maaste et Par til.

Ordføreren (Drenbøll): Det, som for den høitærede Minister er Hovedpunktet, og det, hvormed nærværende Lovforslag vinder eller taber sin hele Betydning ligeoverfor den ærede Minister, er Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal give Staten Eneret paa Anlæg af Telefoner eller ikke. Den ærede Minister mener, at den frie Benyttelse af Telefoner vil kunne bevirke Forskjævelser i Benyttelsen af Statstelegrafen, og endvidere, og det var vistnok Hovedsagen, at man kunde befrygte en Nedgang i Indtægt for Statstelegrafen. Hvorvidt en saadan Frygt er hjemlet eller ikke, tør jeg naturligvis ikke idtale noget om, men for Udvalget har dette Spørgsmaal staet saaledes, at Telefonen er snarere et Supplement, en Hjælp for Statstelegrafen, end en Konkurrent. Overhovedet maa man dog ogsaa fastholde den Betragtning, at vi ikke her ensidigt skulle se paa at stifte eller bevare Indtægter for Staten, men det, som for mig og Udvalget er Hovedsagen, er Spørgsmaalet om, hvad der vil være bedst overfor Befolkningen. — Den ærede Minister yttrede, at Telefonen ikke kan oversflødiggjøre Telegrafen. Det er fuldkommen rigtigt, men jeg vil vende det om og sige, at Telegrafen ingenlunde oversflødiggjør Telefonen. Det er en Opfindelse, vi nu have faaet, og som vi hidtil have savnet, og som har vist sig saa praktisk, at man ikke gjerne maa komme bort fra den igjen. Telefonen har et ganske andet Diemed end Telegrafen, nemlig at være et ugenert og ubundet Meddelelsesmiddel mellem forskjellige enkelte Personer; den har heller ikke det officielle Præg som Telegrafen, og jeg tror, at man — den ærede Minister sigtede f. Ex. til Handelsstanden — maa i allerhøieste Grad vente Misbilligelse fra dens Side, naar man stoppede Anlægget af Telefoner. Den ærede Minister sagde, at der er ikke den Sikkerhed ved Telefonen som ved Telegrafen; naar f. Ex. Folk indgaa en Handel, have de ingen Sikkerhed for den Handelsaftaling, der er stiftet gennem Telefonen, derimod have de Sikkerhed i saa Henseende, naar det er stiftet gennem Telegrafen. Det er fuldstændig rigtigt, men der er jo heller Ingen, der vil forbyde Folk, der ville slutte en Handel, at benytte Telegrafen. Telefonen har jo et ganske andet Diemed i det daglige Liv, nemlig det, at der ved den kan paa en nem og hurtig Maade føres en Samtale mellem Folk, som ere fjernt fra hinanden, og jeg kan ikke se, at det i den Grad skal have Indflydelse paa Telegrafen, at det i nogen væsentlig Grad skal kunne foranle-

dige Nedgang i Telegrafens Indtægter. Der er en anden Indbending, som den høitærede Minister gjorde, nemlig, at der var den Fare, at Telefonen ifølge sin Bessaffenhed — den kender jeg nu ikke nærmere, men det er jo en elektrisk Ledning — kunde benyttes som Telegraf, idet den i en Fart kunde omdannes til en Telegraf. Jeg antager, det var dette, der var Ministerens Mening. Det er muligt; men derimod have vi jo et meget godt Værn i Lovforslagets § 2, der handler om Straf for Benyttelse af ulovlige Telegrafer. Enhver saadan Handling, at omdanne Telefoner til Telegrafer, vil jo falde ind under de strenge Straffebestemmelser i Lovforslagets § 2, nemlig Konfiskation af Ledningen og Multt. Jeg skjønner derfor ikke, at denne Indbending har Noget at betyde. Den ærede Minister yttrede, at det jo vilde være i høi Grad betænkeligt at give en saadan almindelig Frihed til Anlæg af Telefoner. Denne Sætning skal vendes en Smule om; thi det er jo ikke Tanken med Lovforslaget at ville give denne Frihed — nei, Friheden eksisterer — men Spørgsmaalet er, om vi skulle tage denne Frihed bort fra Folk, og hvorvidt dette ikke vilde have sine meget væsentlige Betæneligheder. Udvalget har jo ogsaa erklæret, at det mener, at paa det nuværende Tidspunkt, hvor denne Institution er i fuld Udvikling, vilde det paa mange Steder kunne træde hindrende ind, om man vilde staa en Eneret fast for Staten til Anlæg af Telefoner. Som sagt, Friheden haves nu; det er noget ganske Andet, man her forhandler om, end om hvorvidt man skal have en saadan Frihed; vi forhandle om, hvorvidt vi skulle tage denne Frihed bort og standse eller tilbøielig ødelægge alle de private Institutioner, som nu have dannet sig og exploitere denne Sag. Den ærede Minister mente, at det var tilstrækkeligt, hvad Lovforslaget bestemmer, at der paa visse Betingelser, nemlig paa et vist Maaemaal og iøvrigt paa de nærmere Betingelser og Vilkaar, som maatte findes påsende, kan gives Koncession paa saadanne Telefonledninger. Dette erkjender jeg, og jeg tvivler ikke paa, at Administrationen med stor Liberalitet vil give saadanne Koncessioner; men naar vi se, hvorledes det her i Landet i disse saa Aar er gaaet med Udviklingen af Telefonvæsenet, er det en meget trang Udvei, fordi den er bunden til saa mange Betingelser, ikke at tale om, at den er bunden til Tidbestemmelser og andre indskrænkende Bestemmelser, som mulig kunde komme tilstede, paa Grund af hvilke Folk ikke vilde risikere at foretage et saadant Anlæg. Det blev endvidere sagt af den ærede Minister, at det naturligvis kun